

Elektif Üst Gastrointestinal Sistem Endoskopisinde Tek Hekim Deneyimi: Endikasyonlar ve İlgili Branşlar

Mehmet Zeki Buldanlı¹, Ramazan Sarı²

¹TC Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara

²TC Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç : Üst gastrointestinal sistem endoskopisi yada özefagogastroduodenoskopi (ÖGD), elektif veya acil durumlarda yapılan, gastrointestinal sistem hastalıklarının tanısında, takibinde ve tedavisinde kullanılabilen ayrıca eş zamanlı biyopsi gibi girişimsel işlemlere de olanak verebilen bir işlemdir. Genel Cerrahi, Gastroenteroloji, Gastroenteroloji Cerrahisi ve Dahiliye uzman hekimlerince yapılabilen ÖGD, çok geniş bir endikasyon yelpazesine sahip olup literatürde en sık karşılaşılan endikasyon dispeptik yakınmalardır. Pek çok branşla ilintili olabilen endikasyonlarla ilgili branşlar tarafından ÖGD istemi yapılmakta ve endoskopistin onayı doğrultusunda işlem yapılmaktadır. Biz de bu çalışmamızda endikasyonları ve ilgili branşlarla olan ilişkisini incelemeyi amaçladık.

Yöntem : Mayıs 2017 ile Temmuz 2019 arasında 2. basamak devlet hastanesinde endoskopi sertifikalı tek Genel Cerrahi uzmanı tarafından yapılan toplamda 1012 elektif ÖGD işleminin endoskopi istem evrakları, hastaların demografik verileri ve endoskopi raporları retrospektif olarak incelendi. İlgili merkezde Gastroenteroloji ve Gastroenteroloji Cerrahisi yan dal uzman hekimleri bulunmaması nedeniyle işlemler sadece Genel Cerrahi uzman hekimince yapıldı. Acil hastalar, 18 yaş altı hastalar ve endikasyonu veya tıbbi durumu değerlendirildiğinde 3. basamak merkez ihtiyacı nedeniyle sevk veya yönlendirme yapılan hastalar çalışma dışı bırakılırken, elektif işlem olan ve 18 yaş ile üzeri olgular çalışmaya dahil edildi. Tüm hastalara işlem öncesinde, esnasında ve sonrasında rutin endoskopi prosedürleri uygulanırken, ilgili branşlardan gelen endikasyonlar ve hastaların durumu endoskopist tarafından detaylı incelenerek ÖGD için yazılı ve sözlü onamları alındı. İşlemi uygulanan hastalar bilgilendirilmeleri sonrasında endikasyonu koyup yönlendirme yapan hekimlerine geri yönlendirildi.

Bulgular : ÖGD işlemi 557(%56)'si kadın ve 445 (%44)'i erkek olmak üzere toplamda 1012 hastaya elektif olarak uygulandı. Endikasyon bilgileri detaylı incelendiğinde en sık semptom olarak yeni ortaya çıkan veya medikal tedaviye dirençli dispeptik yakınmalar 600 (%59,3) hastada gözlemlendi. Bu endikasyona kesişim ve birleşim gösteren rekürren veya perzistan gastroözefageal reflü bulguları, üst gastrointestinal sistem alarm semptomları da dahil edildi. Tanı koyma amaçlı ve takipteki gastrointestinal sistem kanser taramaları 92 (%9.1) hasta ile ikinci en sık endikasyon olarak saptandı. Ayrıca perkütan endoskopik gastrotomi (PEG) takılması amaçlı 8 (%0,8) hastaya endikasyon konulduğu gözlemlendi. İlgili branşların endoskopi

4. ÇUKUROVA GASTRO - İNTESTİNAL CERRAHİ HASTALIKLARI

Mide Hastalıkları
Kolon ve Rektum Hastalıkları
Proktolojik Hastalıklar
Gastro - İntestinal Cerrahide Klinik Nutrisyon

Kongresi

28 ŞUBAT - 1 MART 2020
HILTONSA OTEL - ADANA

ünitesi ile ilişkisi incelendiğinde ise 586 (%57,9) hasta ile Dahiliye uzman hekimlerinin en sık endikasyon koyduğu, ikinci en sık ise Genel Cerrahi uzman hekimlerinin 394 (%38,9) hastaya istemde bulunduğu görüldü. Kulak-Burun-Boğaz uzman hekimlerinin 26 hasta ile disfaji-odinofaji endikasyonu ile yönlendirme yaptığı, Nöroloji ve Anesteziyoloji-Reanimasyon uzman hekimlerinin de toplamda 6 hastada perkütan endoskopik gastrotomi (PEG) takılması amaçlı endikasyon koyduğu gözlemlendi (Tablo 1).

Sonuç : ÖGD, üst gastrointestinal sistemin pek çok hastalığın tanısı, takibi ve tedavisinde altın standart olup ilgili branşların uygun endikasyonları ve istemleri doğrultusunda endoskopist tarafından yapılabilmektedir. Modern tıbbın en önemli şartlarından olan biri olan multidisipliner çalışmaya çok önemli bir örnek teşkil etmektedir. Ancak endoskopi ünitesinin teknik şartlarının durumu, yan dal uzman hekimlerinin bulunmaması ve işlemi yapan endoskopistin tecrübesi gibi faktörler işlem için kısıtlayıcı faktörler olarak düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: endoskopi, endikasyon, özafagogastroduodenoskopi, elektif endoskopi, multidisipliner yaklaşım

Tablo 1. Üst gastrointestinal sistem endoskopisinde endikasyonların branşlarla olan ilişkisinin hasta sayıları ve yüzdeleri üzerinden değerlendirilmesi

Endikasyonlar/Branşlar	Dahiliye	Genel Cerrahi	Kulak-Burun-Boğaz	Anesteziyoloji-Reanimasyon	Nöroloji
Yeni ortaya çıkan veya medikal tedaviye dirençli dispeptik yakınmalar*	398 (%39,3)	202 (%20)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Tanı koyma amaçlı ve takipteki gastrointestinal sistem kanser taramaları	35 (%3,5)	57 (%5,6)	0(%0)	0 (%0)	0 (%0)
Nedeni belirlenememiş anemi	66 (%6,5)	20 (%2)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Görüntüleme bulgularında patolojik üst Gastrointestinal sistem bulguları	26 (%2,5)	55 (%5,4)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Rekürren veya perzistan bulantı-kusma	18 (%1,8)	21 (%2)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)

4. ÇUKUROVA GASTRO - İNTESTİNAL CERRAHİ HASTALIKLARI

Mide Hastalıkları
Kolon ve Rektum Hastalıkları
Proktolojik Hastalıklar
Gastro - İntestinal Cerrahide Klinik Nutrisyon

Kongresi

28 ŞUBAT - 1 MART 2020

HILTONSA OTEL - ADANA

Takipli olan veya post operatif üst gastrointestinal sistem hastalıklarının endoskopik kontrolü yada biyopsi alınması ihtiyacı	10 (%1)	24 (%2,4)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Disfaji-odinofaji	3 (%0,3)	3 (%0,3)	26 (%2,6)	0 (%0)	0 (%0)
Kronik ishal	15 (%1,5)	6 (%0,6)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Peg Takılması	2 (%0,2)	0 (%0)	0 (%0)	2 (%0,2)	4 (%0,4)
Diğer organ/sistem hastalıklarının üst gastrointestinal sistem bulgularının saptanması	13 (%1,3)	6 (%0,6)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)

*Rekürren veya perzistan gastroözefageal reflü bulguları ve/veya üst gastrointestinal sistem alarm semptomları da dahil edilmiştir.